Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

18. juuni 2024*

Eelotsusetaotlus – Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala – Direktiiv 2011/95/EL – Artikli 21 lõige 1 – Direktiiv 2013/32/EL – Artikli 9 lõiked 2 ja 3 – Pagulasseisundi lõplik andmine liikmesriigi poolt – Pagulane, kes elab pärast selle seisundi andmist teises liikmesriigis – Selle pagulase päritoluriigiks oleva kolmanda riigi väljaandmistaotlus elukohaliikmesriigile – Pagulasseisundi andmise otsuse toime asjaomasele väljaandmismenetlusele – Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikkel 18 ja artikli 19 lõige 2 – Kõnealuse pagulase kaitse taotletava väljaandmise eest

Kohtuasjas C-352/22,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Oberlandesgericht Hammi (liidumaa kõrgeim üldkohus Hammis, Saksamaa) 19. mai 2022. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 1. juunil 2022, menetluses, mis puudutab järgmise isiku väljaandmist:

A.,

menetluses osales:

Generalstaatsanwaltschaft Hamm,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president K. Lenaerts, asepresident L. Bay Larsen, kodade presidendid A. Arabadjiev, K. Jürimäe (ettekandja), E. Regan, T. von Danwitz, Z. Csehi ja O. Spineanu-Matei, kohtunikud M. Ilešič, J.-C. Bonichot, L. S. Rossi, I. Jarukaitis, A. Kumin, M. L. Arastey Sahún ja M. Gavalec,

kohtujurist: J. Richard de la Tour,

kohtusekretär: osakonnajuhataja D. Dittert,

arvestades kirjalikku menetlust ja 12. juuni 2023. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– A., esindajad: *Rechtsanwälte* H.-J. Römer ja U. Sommer,

– Saksamaa valitsus, esindajad: J. Möller ja A. Hoesch,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

– Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* D. G. Pintus,

– Euroopa Komisjon, esindajad: A. Azéma, S. Grünheid ja J. Hottiaux,

olles 19. oktoobri 2023. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/32/EL rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete kohta (ELT 2013, L 180, lk 60) artikli 9 lõikeid 2 ja 3 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiivi 2011/95/EL, mis käsitleb nõudeid, millele kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad vastama, et kvalifitseeruda rahvusvahelise kaitse saajaks, ning nõudeid pagulaste või täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastavate isikute ühetaolisele seisundile ja antava kaitse sisule (ELT 2011, L 337, lk 9), artikli 21 lõiget 1.

2 Taotlus on esitatud menetluses, mis puudutab Itaalias pagulasseisundi saanud ja Saksamaal elava Türgi kodaniku A. väljaandmist põhjusel, et Türgi ametiasutused esitasid Saksamaa ametiasutustele väljaandmistaotluse A. suhtes kriminaalmenetluse läbiviimiseks.

Õiguslik raamistik

Rahvusvaheline õigus

Genfi konventsioon

3 Genfis 28. juulil 1951 allkirjastatud pagulasseisundi konventsioon (*United Nations Treaty Series*, 189. kd, lk 150, nr 2545 (1954)) jõustus 22. aprillil 1954 (edaspidi „Genfi konventsioon“). Seda täiendati pagulasseisundi protokolliga, mis sõlmiti 31. jaanuaril 1967 New Yorgis ja jõustus 4. oktoobril 1967.

4 Kõik liikmesriigid on Genfi konventsiooni osalised. Seevastu Euroopa Liit ei ole kõnealuse konventsiooni osaline.

5 Konventsiooni artikli 1 jaotises A on ette nähtud:

„Konventsioonis käsitatakse pagulasena isikut,

[…]

2) kes […] põhjendatult kartes tagakiusamist rassi, usu, rahvuse, sotsiaalsesse gruppi kuulumise või poliitiliste veendumuste pärast viibib väljaspool kodakondsusjärgset riiki ega suuda või kartuse tõttu ei taha saada sellelt riigilt kaitset või kes nimetatud sündmuste tagajärjel viibib kodakondsusetuna väljaspool oma endist asukohariiki ega suuda või kartuse tõttu ei taha sinna tagasi pöörduda.

Kui isikul on rohkem kui üks kodakondsus, tähendab tema kodakondsusjärgne riik iga riiki, mille kodanik ta on. Isikut ei või pidada kodakondsusjärgse riigi kaitseta jäetuks, kui ta põhjendatud kartusel rajaneva mõjusa põhjuseta ei ole kasutanud mõne oma kodakondsusjärgse riigi kaitset.“

6 Konventsiooni artikli 33 lõikes 1 on sätestatud:

„Osalisriik ei saada pagulast oma territooriumilt välja ega tagasi („refouler“) mis tahes viisil selle territooriumi piiridele, kus tema elu või vabadus on ohus mingisse rassi, rahvusesse või usku või sotsiaalsesse gruppi kuulumise või poliitiliste veendumuste tõttu.“

Väljaandmise Euroopa konventsioon

7 Pariisis 13. detsembril 1957 allkirjastatud väljaandmise Euroopa konventsiooni artikli 3 lõiked 1 ja 2 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Väljaandmist ei toimu, kui taotluse saanud pool peab kuritegu, mille suhtes seda taotletakse, poliitiliseks kuriteoks või poliitilise kuriteoga seotud kuriteoks.

2. Sama reeglit kohaldatakse, kui taotluse saanud poolel on oluline alus uskuda, et tavalise kuriteo puhul taotletakse väljaandmist selleks, et isikut süüdistada või karistada tema rassi, rahvuse, usuliste või poliitiliste tõekspidamiste pärast, või kui selle isiku seisund võib halveneda mõnel eeltoodud põhjusel.“

Liidu õigus

Direktiiv 2011/95

8 Direktiivi 2011/95 põhjenduses 21 on märgitud:

„Pagulasena tunnustamine on deklaratiivne akt.“

9 Direktiivi artiklis 2 on esitatud järgmised määratlused:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[…]

b) „rahvusvahelise kaitse saaja“ – isik, kellele on antud punktides e ja g määratletud pagulasseisund või täiendava kaitse seisund;

[…]

d) „pagulane“ – kolmanda riigi kodanik, kes põhjendatud kartuse tõttu rassilise, usulise, rahvusel, poliitilistel vaadetel või teatavasse sotsiaalsesse rühma kuulumisel põhineva tagakiusamise ees viibib väljaspool kodakondsusjärgset riiki ja ei saa või kõnealuse kartuse tõttu ei taha anda ennast nimetatud riigi kaitse alla, või kodakondsuseta isik, kes samadel põhjustel, nagu eespool nimetatud, viibides väljaspool varasemat alalist elukohariiki ei saa või kõnealuse kartuse tõttu ei taha sinna tagasi pöörduda, ja kelle suhtes ei kohaldata artiklit 12;

e) „pagulasseisund“ – kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku tunnustamine pagulasena liikmesriigi poolt;

[…]

i) „taotleja“ – kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik, kes on esitanud rahvusvahelise kaitse taotluse, mille kohta ei ole lõplikku otsust veel tehtud;

[…]“.

10 Direktiivi 2011/95 III peatükk „Kvalifitseerumine pagulaseks“ sisaldab selle direktiivi artikleid 9–12. Direktiivi artiklites 11 ja 12 on määratletud vastavalt olukorrad, kus kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik lakkab olemast pagulane, ja olukorrad, kus kolmanda riigi kodanikku või kodakondsuseta isikut ei tunnustata pagulasena.

11 Direktiivi artiklid 13 ja 14 asuvad direktiivi IV peatükis „Pagulasseisund“.

12 Direktiivi artiklis 13 on ette nähtud:

„Liikmesriigid annavad pagulasseisundi kolmanda riigi kodanikule või kodakondsuseta isikule, kes kvalifitseerub pagulaseks vastavalt II ja III peatükile.“

13 Direktiivi 2011/95 artiklis 14 on käsitluse all „[p]agulasseisundi tühistamine, lõpetamine või selle uuendamisest keeldumine“. See artikkel on sõnastatud järgmiselt:

„1. Pärast [nõukogu 29. aprilli 2004. aasta] direktiivi 2004/83/EÜ [miinimumnõuete kohta, mida kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad täitma, et saada pagulase või muul põhjusel rahvusvahelist kaitset vajava isiku staatus, ja antava kaitse sisu kohta (ELT 2004, L 304, lk 12; ELT eriväljaanne 19/07, lk 96)] jõustumist esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse korral tühistavad või lõpetavad liikmesriigid kolmanda riigi kodanikule või kodakondsuseta isikule valitsus-, haldus-, kohtu- või poolkohtuliku asutuse antud pagulasseisundi või keelduvad seda uuendamast, kui ta ei ole artikli 11 kohaselt enam pagulane.

2. Ilma et see piiraks pagulase kohustust vastavalt artikli 4 lõikele 1 avaldada kõik asjaomased faktid ja esitada kõik tema käsutuses olevad asjaomased dokumendid, tõendab pagulasseisundi andnud liikmesriik individuaalselt, et asjaomane isik ei ole enam või ei ole kunagi olnud pagulane vastavalt käesoleva artikli lõikele 1.

3. Liikmesriigid tühistavad või lõpetavad kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku pagulasseisundi või keelduvad seda uuendamast, kui pärast pagulasseisundi andmist leiab asjaomane liikmesriik, et

a) oleks tulnud välistada või välistatakse tema tunnustamine pagulasena vastavalt artiklile 12;

b) pagulasseisundi andmisel oli määravaks valede asjaolude esitamine või asjaolude esitamata jätmine, sealhulgas võltsitud dokumentide kasutamine.

4. Liikmesriigid võivad tühistada või lõpetada pagulasele valitsus-, haldus-, kohtu- või poolkohtuliku asutuse antud seisundi või keelduda seda uuendamast, kui

a) on mõistlik põhjus käsitada teda ohuna tema asukohaliikmesriigi julgeolekule;

b) olles lõpliku otsusega süüdi mõistetud eriti raskes kuriteos, kujutab ta endast ohtu kõnealuse liikmesriigi ühiskonnale.

5. Lõikes 4 kirjeldatud olukordades võivad liikmesriigid otsustada mitte anda pagulasele pagulasseisundit, kui asjakohast otsust ei ole veel tehtud.

6. Isikutel, kelle suhtes kohaldatakse lõiget 4 või 5, on Genfi konventsiooni artiklites 3, 4, 16, 22, 31, 32 ja 33 sätestatud või nendega samalaadsed õigused, kui nad viibivad liikmesriigis.“

14 Direktiivi VII peatükk „Rahvusvahelise kaitse sisu“ sisaldab artikleid 20–35.

15 Direktiivi artikli 21 „Kaitse tagasi- ja väljasaatmise eest“ lõikes 1 on sätestatud:

„Liikmesriigid austavad tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet kooskõlas oma rahvusvaheliste kohustustega.“

16 Sama direktiivi artikli 36 teises lõigus on ette nähtud:

„Liikmesriigid võtavad [Euroopa K]omisjoniga kooskõlastatult kõik asjakohased meetmed pädevate asutuste otsese koostöö ning teabevahetuse sisseseadmiseks.“

Direktiiv 2013/32

17 Direktiivi 2013/32 artikkel 9 „Õigus jääda liikmesriiki kuni taotluse läbivaatamiseni“ on sõnastatud järgmiselt:

„1. Taotlejal lubatakse jääda liikmesriiki üksnes menetluse eesmärgil seni, kuni menetlev ametiasutus on vastu võtnud otsuse vastavalt III peatükis sätestatud esimese astme menetlusele. Kõnealune õigus riiki jääda ei anna õigust saada elamisluba.

2. Liikmesriigid võivad teha erandi ainult juhul, kui isik esitab artiklis 41 osutatud korduva taotluse või kui liikmesriigid annavad isiku kas üle või välja teisele liikmesriigile kooskõlas Euroopa vahistamismääruses […] sätestatud kohustustega või muul viisil või kolmandale riigile või rahvusvahelisele kriminaalkohtule.

3. Liikmesriik võib taotleja anda lõike 2 kohaselt kolmandale riigile välja ainult juhul, kui pädevad ametiasutused on veendunud, et väljaandmisotsusega ei kaasne otsene ega kaudne tagasi- või väljasaatmine, millega rikutakse selle liikmesriigi rahvusvahelisest õigusest või liidu õigusest tulenevaid kohustusi.“

18 Direktiivi artiklites 44 ja 45 on sätestatud rahvusvahelise kaitse äravõtmise menetlust reguleerivad reeglid. Täpsemalt on direktiivi artikli 45 lõigetes 1 ja 3 sätestatud:

„1. Liikmesriigid tagavad, et kui pädev ametiasutus kaalub kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku rahvusvahelise kaitse äravõtmist vastavalt direktiivi [2011/95] artiklile 14 või artiklile 19, on asjaomasel isikul järgmised tagatised:

a) teda tuleb kirjalikult teavitada asjaolust, et pädev ametiasutus vaatab uuesti läbi tema vastavuse rahvusvahelise kaitse saamise nõuetele, ning läbivaatamise põhjustest ning

b) talle tuleb anda võimalus osutada põhjustele, miks temalt rahvusvahelist kaitset ei peaks ära võtma, kas isikliku vestluse käigus vastavalt artikli 12 lõike 1 punktile b ja artiklitele 14 kuni 17 või kirjalikult.

[…]

3. Liikmesriigid tagavad, et pädeva ametiasutuse otsus rahvusvahelise kaitse äravõtmise kohta esitatakse kirjalikult. Otsuses esitatakse äravõtmise aluseks olevad faktilised ja õiguslikud asjaolud ning otsuse vaidlustamise võimaluste kohta antakse teavet kirjalikult.“

19 Direktiivi 2013/32 artikli 49 teine lõik on sõnastatud järgmiselt:

„Liikmesriigid võtavad komisjoniga kooskõlastatult kõik vajalikud meetmed otsese koostöö ning pädevate ametiasutuste vahelise teabevahetuse sisseseadmiseks.“

Saksa õigus

20 23. detsembri 1982. aasta seaduse rahvusvahelise õigusabi kohta kriminaalasjades (Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen (IRG)) (*BGBl.* 1982 I, lk 2071) § 6 lõige 2 on sõnastatud järgmiselt:

„Väljaandmine ei ole lubatav, kui on oluline alus eeldada, et väljaandmise korral antakse isik tema rassi, usutunnistuse, kodakondsuse, teatud sotsiaalsesse rühma kuuluvuse või poliitiliste veendumuste pärast kohtu alla või teda karistatakse või kui isiku seisund võib mõnel eespool toodud põhjusel halveneda.“

21 26. juuni 1992. aasta varjupaigaseaduse (Asylgesetz (AsylG)) (*BGBl.* 1992 I, lk 1126) – 2. septembril 2008 avaldatud redaktsioonis (*BGBl.* 2008 I, lk 1798), mida on viimati muudetud 9. juuli 2021. aasta seaduse välismaalaste keskregistri arendamise kohta (Gesetz zur Weiterentwicklung des Ausländerzentralregisters) (*BGBl.* 2021 I, lk 2467) §-ga 9 – § 6 on sõnastatud järgmiselt:

„Varjupaigataotluse kohta tehtud otsus on siduv kõikides asjades, milles on pagulasena või rahvusvahelise kaitse saajana tunnustamine § 1 lõike 1 punkti 2 tähenduses õiguslikult oluline. See säte ei kehti väljaandmismenetluse ega [30. juuli 2004. aasta seaduse välismaalaste elamise, töötamise ja integratsiooni kohta liitvabariigi territooriumil (Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet (Aufenthaltsgesetz – AufenthG)) (*BGBl.* 2004 I, lk 1950)] §-s 58a ette nähtud menetluse suhtes.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

22 A. on Türgi kodanik, rahvuselt kurd. Ta lahkus Türgist 2010. aastal.

23 Itaalia ametiasutus tegi 19. mail 2010 lõpliku otsuse anda A-le pagulasseisund põhjusel, et esineb oht, et Türgi ametiasutused võivad teda Kurdistani Töölispartei (PKK) toetamise tõttu poliitiliselt taga kiusata. See seisund kehtib kuni 25. juunini 2030.

24 Alates 2019. aasta juulist elab A. Saksamaal.

25 Türgi kohtu 3. juunil 2020 tehtud vahistamismääruse alusel on A. kuulutatud Rahvusvahelise Kriminaalpolitsei Organisatsiooni (INTERPOL) kaudu tagaotsitavaks ning taotletakse tema vahistamist ja Türgile väljaandmist, et ta tapmise eest kriminaalmenetluses kohtu alla anda. Teda süüdistatakse selles, et ta oli 9. septembril 2009 Bingölis (Türgi) pärast sõnavahetust oma isa ja vennaga teinud tulirelvast lasu, mis tabas tema ema. A. ema suri saadud vigastuste tagajärjel.

26 A. peeti 18. novembril 2020 Saksamaal kinni ja võeti eeluurimiseks vahi alla ning seejärel määrati tema väljaandmise eesmärgil vahi alla võtmine, mis kehtis 14. aprillini 2022.

27 Oberlandesgericht Hamm (liidumaa kõrgeim üldkohus Hammis, Saksamaa), kes on eelotsusetaotluse esitanud kohus, tunnistas 2. novembri 2021. aasta kohtumäärusega A. väljaandmise Türgile lubatavaks. See kohus leidis, et Saksa õiguse kohaselt ei ole Itaalia ametiasutuste otsusel pagulasseisundi andmise kohta siduvat toimet Saksamaal toimuva väljaandmismenetluse suhtes, kuid see võib olla väljaandmistaotluse läbivaatamisel kaudseks tõendiks selle kindlakstegemisel, kas A-d ähvardab Türgis tõsine ja konkreetne poliitilise tagakiusamise oht. Nimetatud kohus vaatas seega väljaandmistaotluse iseseisvalt läbi nende argumentide alusel, mille A. oli esitanud esiteks Itaalias toimunud varjupaigamenetluses – ja millega kohus sai tutvuda pärast selle menetlusega seotud dokumentide edastamist – ning teiseks väljaandmismenetluses. Samuti võttis ta arvesse Türgi ametiasutuste kinnitusi selle kohta, et väljaandmisele järgnevas kriminaalmenetluses järgitakse õiglase kohtuliku arutamise nõudeid. Eelotsusetaotluse esitanud kohus järeldas, et poliitilise tagakiusamise ohtu ei esine ning samuti ei ole olulist alust eeldada, et kõnealune mittepoliitilise õigusrikkumise toimepanemisega põhjendatud väljaandmistaotlus esitati A. kohtu alla andmiseks või karistamiseks tema poliitiliste veendumuste pärast või et üleandmise korral võib tema olukord nendel põhjustel halveneda.

28 Bundesverfassungsgericht (Saksamaa Liitvabariigi konstitutsioonikohus) tühistas selle kohtumääruse A. esitatud põhiseaduslikkuse järelevalve kaebusest tulenevalt. See kohus leidis, et Oberlandesgericht Hamm (liidumaa kõrgeim üldkohus Hammis) rikkus A. põhiõigust, mis tuleneb põhiseaduse (Grundgesetz) artikli 101 lõikest 1, mille kohaselt ei või kelleltki võtta õigust tema asja arutamisele seaduse alusel moodustatud kohtus. Nimelt jättis Oberlandesgericht Hamm (liidumaa kõrgeim üldkohus Hammis) ELTL artikli 267 kolmandat lõiku rikkudes Euroopa Kohtule esitamata eelotsuse küsimuse, mida ei ole varem käsitletud ja mis on vaidluse lahendamiseks vajalik, nimelt küsimuse, kas liidu õiguse kohaselt on liikmesriigi poolt kolmanda riigi kodaniku pagulasseisundi lõplik tunnustamine siduv väljaandmismenetluse suhtes, mille viib läbi teise liikmesriigi pädev asutus selle pagulase päritoluriigiks oleva kolmanda riigi taotluse alusel.

29 Oberlandesgericht Hamm (liidumaa kõrgeim üldkohus Hammis) peab pärast seda tühistamist talle tagasi saadetud kohtuasjas tegema A. väljaandmistaotluse kohta uue otsuse. See kohus rõhutab, et eelmises punktis nimetatud küsimuses, mida Euroopa Kohus ei ole käsitlenud, puudub õiguskirjanduses üksmeel.

30 Esimese lähenemisviisi kohaselt tuleneb direktiivi 2013/32 artikli 9 lõikest 3, et kui isikule on lõpliku otsusega antud liikmesriigis pagulasseisund, ei ole kolmandale riigile väljaandmine liidu õiguse kohaselt enam lubatav. Seda tõlgendust toetavad direktiivi 2011/95 artiklid 11, 12 ja 14 ning direktiivi 2013/32 artiklid 44 ja 45, mis näevad ette pagulasseisundi lõppemise, selle andmise välistamise ja lõpetamise reeglid ja menetlused. Nendest reeglitest ja menetlustest võidaks aga mööda hiilida, kui liikmesriigi ametiasutustel oleks võimalik rahuldada teise liikmesriigi ametiasutuste poolt pagulasena tunnustatud isiku väljaandmise taotlus.

31 Teise lähenemisviisi kohaselt on liidu seadusandja leidnud, et varjupaigamenetlus ja väljaandmismenetlus on üksteisest sõltumatud, mistõttu ei saa liikmesriigi otsus anda kolmanda riigi kodanikule pagulasseisund olla siduv väljaandmismenetluse suhtes, mille viib läbi teise liikmesriigi pädev asutus selle pagulase päritoluriigiks oleva kolmanda riigi taotluse alusel. See väljaandmismenetlus võib olla esimene võimalus hinnata pagulasseisundi välistamise põhjusi, mis võiksid põhjendada selle seisundi tühistamist. Siiski tuleb tagada, et järgitakse tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet vastavalt direktiivi 2011/95 artikli 21 lõikele 1.

32 Eelotsusetaotluse esitanud kohus toetab teist lähenemisviisi ning jääb lisaks hinnangu juurde, mille ta juba andis oma 2. novembri 2021. aasta kohtumääruses.

33 See kohus rõhutab, et direktiivide 2011/95 ja 2013/32 üheski sättes ei ole ette nähtud, et otsusel, millega liikmesriik on andnud kolmanda riigi kodanikule pagulasseisundi, oleks siduv toime väljaandmismenetluse suhtes, mille viib läbi teise liikmesriigi pädev asutus selle pagulase päritoluriigiks oleva kolmanda riigi taotluse alusel.

34 Niisuguse toime tunnustamine tähendaks, et juhul, kui väljaandmismenetluse käigus ilmnevad uued asjaolud, mille tõttu on põhjendatud hinnata puudutatud isiku poliitilise tagakiusamise ohtu teisiti, tuleks oodata, et liikmesriigis, kus pagulasseisund anti, viidaks vajaduse korral läbi selle seisundi äravõtmise menetlus. See pikendaks väljaandmismenetlust, mis aga oleks vastuolus menetluse kiirendatud läbiviimise põhimõttega, mis on kohaldatav eelkõige juhul, kui asjaomane isik viibib väljaandmise eesmärgil vahi all.

35 Peale selle rõhutab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et õiguspärase eesmärgiga vältida karistamatust on kooskõlas seisukoht, et hoolimata sellest, et kolmanda riigi kodaniku pagulasseisundit on lõplikult tunnustatud, on selle kodaniku väljaandmine tema päritoluriigiks olevale kolmandale riigile lubatav juhul, kui kõnealune väljaandmine ei ole vastuolus rahvusvahelise õiguse ega liidu õigusega, eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikliga 18 ja artikli 19 lõikega 2. Kõnealune kohus täpsustab sellega seoses, et teoreetiliselt võimaldab Saksa õigus alustada välja andmata jäetud isiku suhtes kriminaalmenetlust. Siiski leiab ta, et kuna tegu pandi toime Türgis, ei ole sellise menetluse läbiviimine praktikas võimalik, kuna Saksamaa õiguskaitseasutustel on võimatu koguda Türgis tõendeid või tunnistajaid üle kuulata.

36 Neil asjaoludel otsustas Oberlandesgericht Hamm (liidumaa kõrgeim üldkohus Hammis) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas [direktiivi 2013/32] artikli 9 lõikeid 2 ja 3 koostoimes [direktiivi 2011/95] artikli 21 lõikega 1 tuleb tõlgendada nii, et muus liikmesriigis tehtud lõplik otsus, millega tunnustatakse isiku pagulasseisundit [Genfi konventsiooni] tähenduses, on isiku väljaandmise taotluse saanud liikmesriigis toimuvas väljaandmismenetluses tulenevalt liidu õiguses sätestatud kohustusest tõlgendada riigisisest õigust kooskõlas direktiiviga (ELTL artikli 288 kolmas lõik ja ELL artikli 4 lõige 3) sel viisil siduv, et selle isiku väljaandmine kolmandale riigile või päritoluriigile on tingimata välistatud seni, kuni pagulasseisund on tühistatud või kuni selle kehtivusaeg on lõppenud?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

37 Oma ainsa küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2013/32 artikli 9 lõikeid 2 ja 3 ning direktiivi 2011/95 artikli 21 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et kui kolmanda riigi kodaniku suhtes, kes on saanud ühes liikmesriigis pagulasseisundi, on tema päritoluriigiks olev kolmas riik esitanud teises liikmesriigis, mille territooriumil see pagulane elab, väljaandmistaotluse, siis on see teine liikmesriik väljaandmistaotluse läbivaatamisel seotud sellele kodanikule pagulasseisundi andmise otsusega, mistõttu sellest otsusest tulenevalt on ta kohustatud taotletud väljaandmisest keelduma.

38 Kõigepealt tuleb meelde tuletada, et kui liidu ja asjaomase kolmanda riigi – käesoleval juhul Türgi Vabariigi – vahel pole sõlmitud väljaandmist käsitlevat rahvusvahelist lepingut, siis jäävad seda käsitlevad normid liikmesriikide pädevusse. Nagu aga tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, tuleb liikmesriikidel teostada seda pädevust liidu õigust järgides (vt selle kohta 2. aprilli 2020. aasta kohtuotsus Ruska Federacija, C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, punkt 48).

39 Enne eelotsusetaotluse esitanud kohtu poolt konkreetselt viidatud sätete analüüsimist tuleb esimesena rõhutada, et direktiivi 2011/95 artikli 13 kohaselt annavad liikmesriigid pagulasseisundi selle direktiivi artikli 2 punkti e tähenduses kolmanda riigi kodanikule või kodakondsuseta isikule, kes kvalifitseerub pagulaseks vastavalt direktiivi II ja III peatükile, kusjuures liikmesriikidel puudub selles osas kaalutlusõigus (vt selle kohta 24. juuni 2015. aasta kohtuotsus T., C-373/13, EU:C:2015:413, punkt 63; 14. mai 2019. aasta kohtuotsus M jt (pagulasseisundi tühistamine), C-391/16, C-77/17 ja C-78/17, EU:C:2019:403, punkt 89, ning 16. jaanuari 2024. aasta kohtuotsus Intervyuirasht organ na DAB pri MS (naised, kes on perevägivalla ohvrid), C-621/21, EU:C:2024:47, punkt 72 ja seal viidatud kohtupraktika).

40 Nagu nähtub direktiivi 2011/95 põhjendusest 21, on liikmesriigi poolt pagulasena tunnustamine deklaratiivse, mitte konstitutiivse toimega. Sellest järeldub, et selle direktiiviga loodud süsteemis on kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik, kes vastab neile tingimustele, juba ainuüksi seetõttu käsitatav pagulasena kõnealuse direktiivi artikli 2 punkti d ja Genfi konventsiooni artikli 1 jaotise A tähenduses (vt selle kohta 14. mai 2019. aasta kohtuotsus M jt (pagulasseisundi tühistamine), C-391/16, C-77/17 ja C-78/17, EU:C:2019:403, punktid 85 ning 86).

41 Ametlikult pagulasena tunnustamine, milleks on pagulasseisundi andmine, toob kaasa selle, et asjaomane pagulane saab direktiivi 2011/95 artikli 2 punkti b alusel rahvusvahelise kaitse selle direktiivi tähenduses, mistõttu on tal kõik õigused ja hüved, mis on kõnealuse direktiivi VII peatükis ette nähtud (vt selle kohta 14. mai 2019. aasta kohtuotsus M jt (pagulasseisundi tühistamine), C-391/16, C-77/17 ja C-78/17, EU:C:2019:403, punkt 91).

42 Samas võib kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku pagulasseisundit tunnustanud liikmesriik vastavalt direktiivi 2011/95 artiklile 14 koostoimes direktiivi 2013/32 artiklitega 44 ja 45 olla sunnitud pagulasseisundi tühistama või ära võtma eelkõige juhul, kui ilmneb, et pagulasena tunnustatud isik on direktiivi 2011/95 artikli 11 alusel selle seisundi kaotanud või et teda ei tunnustata või ei oleks pidanud pagulasena tunnustama viimati mainitud direktiivi artikli 12 alusel.

43 Teisena ei ole liidu seadusandja Euroopa ühise varjupaigasüsteemi praeguses seisus veel täielikult täpsustanud ELTL artikli 78 lõike 2 punkti a eesmärki, milleks on nimelt kogu liidus kehtiv ühetaoline varjupaigaseisund kolmandate riikide kodanikele. Eelkõige ei ole liidu seadusandja tänaseni kehtestanud põhimõtet, mille kohaselt oleksid liikmesriigid kohustatud automaatselt tunnustama teise liikmesriigi pagulasseisundi andmise otsuseid, ega ole täpsustanud sellise põhimõtte rakendamise korda (18. juuni 2024. aasta kohtuotsus Bundesrepublik Deutschland (pagulasseisundi andmise otsuse toime), C-753/22, EU:C:2024:XXX, punkt 68).

44 Liikmesriikidel on seega liidu õiguse praeguses seisus vabadus seada kõikide nende territooriumil pagulasseisundiga kaasnevate õiguste tunnustamise tingimuseks, et nende pädevad asutused on teinud uue pagulasseisundi andmise otsuse (18. juuni 2024. aasta kohtuotsus Bundesrepublik Deutschland (pagulasseisundi andmise otsuse toime), C-753/22, EU:C:2024:XXX, punkt 69).

45 Neil asjaoludel tuleb kolmandana kindlaks teha, kas rahvusvahelist kaitset käsitleva liidu õiguse kohaselt võib liikmesriigi pädeva asutuse tehtud pagulasseisundi andmise otsus olla sellise väljaandmismenetluse suhtes, mida teise liikmesriigi pädev asutus viib asjaomase pagulase suhtes läbi selle pagulase päritoluriigiks oleva kolmanda riigi poolt esitatud taotluse alusel, niisuguse siduva toimega, et sellise otsuse olemasolul peab teise liikmesriigi pädev asutus pagulase väljaandmisest keelduma.

46 Selles kontekstis tuleb lisaks direktiivide 2011/95 ja 2013/32 sätetele, millele eelotsusetaotluse esitanud kohus oma eelotsuse küsimuses viitab, arvesse võtta kõiki liidu õiguse, sealhulgas harta asjakohaseid sätteid.

47 Nimelt võib Euroopa Kohus eelotsusetaotluse esitanud kohtule tarviliku vastuse andmiseks võtta arvesse neid liidu õigusnorme, millele liikmesriigi kohus oma küsimuses ei ole viidanud (vt selle kohta 20. märtsi 1986. aasta kohtuotsus Tissier, 35/85, EU:C:1986:143, punkt 9, ning 2. märtsi 2023. aasta kohtuotsus PrivatBank jt, C-78/21, EU:C:2023:137, punkt 35).

48 Sellega seoses tuleb esiteks märkida, et direktiivi 2013/32 artikli 1 kohaselt on selle „eesmärk […] kehtestada direktiivi [2011/95] kohase rahvusvahelise kaitse andmise ja äravõtmise menetluse ühised nõuded“.

49 Direktiivi 2013/32 artikkel 9 asub selle direktiivi II peatükis, mis käsitleb rahvusvahelise kaitse menetluse üldpõhimõtteid ja tagatisi. Selle direktiivi artikli 9 lõige 1 annab rahvusvahelise kaitse taotlejale õiguse jääda asjaomase liikmesriigi territooriumile tema taotluse läbivaatamise menetluse ajaks. Kõnealuse direktiivi artikli 9 lõike 2 kohaselt on liikmesriikidel lubatud teha

sellest õigusest erand selles sättes nimetatud juhtudel, sealhulgas taotleja väljaandmise puhul kolmandale riigile. Sellise väljaandmise suhtes kehtib vastavalt sama direktiivi artikli 9 lõikele 3 tingimus, et selle liikmesriigi pädevad asutused on veendunud, et väljaandmisotsusega ei kaasne taotletud isiku otsene ega kaudne tagasi- või väljasaatmine, millega rikutakse selle liikmesriigi rahvusvahelisest õigusest või liidu õigusest tulenevaid kohustusi.

50 Seega tuleneb direktiivi 2013/32 artikli 9 sõnastusest ja ülesehitusest ning selle asukohast direktiivi üldises ülesehituses, et – nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 77 märkis – see artikkel reguleerib üksnes olukorda, kus väljaandmine toimub rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise menetluse käigus. Seevastu ei reguleeri see artikkel põhikohtuasjas käsitletavat olukorda, kus väljaandmine toimub pärast seda, kui üks liikmesriik on selle kaitse andnud.

51 Teiseks on direktiivi 2011/95 VII peatükis „Rahvusvahelise kaitse sisu“ asuva artikli 21 lõikes 1 korratud liikmesriikide kohustust austada tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet kooskõlas oma rahvusvaheliste kohustustega. See säte väljendab seega konkreetselt tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet, mis on põhiõigusena tagatud harta artikliga 18 ja artikli 19 lõikega 2 koostoimes Genfi konventsiooni artikliga 33 (vt selle kohta 22. novembri 2022. aasta kohtuotsus Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (väljasaatmine – meditsiiniline kanep), C-69/21, EU:C:2022:913, punkt 55, ja 6. juuli 2023. aasta kohtuotsus Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (pagulane, kes on toime pannud raske kuriteo), C-663/21, EU:C:2023:540, punkt 49).

52 Kuna aga liikmesriigi otsus rahuldada päritoluriigi esitatud väljaandmistaotlus sellise kolmanda riigi kodaniku suhtes nagu A., kellele on teises liikmesriigis antud pagulasseisund vastavalt rahvusvahelist kaitset käsitlevatele liidu teisese õiguse normidele, tooks kaasa selle, et see kodanik jääks ilma direktiivi 2011/95 VII peatükis ette nähtud õigustest ja hüvedest, siis tuleb tõdeda, et esimeses liikmesriigis läbi viidava väljaandmismenetluse puhul on tegemist liidu õiguse kohaldamisega harta artikli 51 lõike 1 tähenduses.

53 Järelikult peab selle liikmesriigi ametiasutus, kelle ülesanne on läbi vaadata kolmanda riigi esitatud väljaandmistaotlus, mis on esitatud teises liikmesriigis pagulasseisundi saanud kolmanda riigi kodaniku suhtes, täielikult järgima hartas tunnustatud põhiõigusi, eelkõige neid, mis on tagatud harta artikliga 18 ja artikli 19 lõikega 2.

54 Seega tuleb kindlaks teha, kas direktiivi 2011/95 artikli 21 lõikega 1 koostoimes harta artikliga 18 ja artikli 19 lõikega 2 on vastuolus väljaandmine sellistel tingimustel, nagu on kõne all põhikohtuasjas.

55 Sellega seoses tuleb kõigepealt täpsustada, et väljaandmistaotluse saanud liikmesriigi selle valdkonna pädev asutus ei saa lubada kolmanda riigi kodaniku – kelle pagulasseisundit on teine liikmesriik tunnustanud – väljaandmist sellele kolmandale riigile, kui selline väljaandmine rikuks direktiivi 2011/95 artikli 21 lõiget 1 koostoimes harta artikliga 18 ja artikli 19 lõikega 2.

56 Mis puudutab täpsemalt viimati nimetatud sätteid, siis ühelt poolt on harta artiklis 18 sätestatud, et „[v]arjupaigaõigus tagatakse [Genfi konventsiooni] ja [pagulasseisundi protokolli] sätete ning [EL lepingu] ja [EL toimimise lepingu] kohaselt“.

57 Euroopa Kohtu praktika kohaselt on liikmesriikide ülesanne tagada, et rahvusvahelise kaitse taotlejad ja saajad saaksid tegelikult selles sättes ette nähtud õigust kasutada (vt selle kohta 22. juuni 2023. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Ungari (sooviavaldus enne varjupaigataotluse esitamist), C-823/21, EU:C:2023:504, punkt 52).

58 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 47 rõhutas, tooks seni, kuni väljanõutav isik on pagulane direktiivi 2011/95 artikli 2 punkti d ja Genfi konventsiooni artikli 1 jaotise A tähenduses, tema väljaandmine tema päriloluriigiks olevale kolmandale riigile kaasa selle, et temalt võetaks võimalus kasutada talle harta artikliga 18 antud õigust. Seega, seni, kuni see isik vastab pagulasseisundi saamise tingimustele, on tema väljaandmine kolmandasse riiki, kust ta põgenes ja kus teda ähvardab tagakiusamisoht, harta artikliga 18 vastuolus.

59 Käesoleval juhul tähendab see, et seni, kuni A. suhtes esineb tema päritoluriigiks olevas kolmandas riigis – kes esitas väljaandmistaotluse – poliitilise tagakiusamise oht, mille tõttu Itaalia ametiasutused andsid talle pagulasseisundi, on tema väljaandmine sellele kolmandale riigile harta artikli 18 kohaselt välistatud.

60 Ainuüksi asjaolust, et kriminaalmenetlus, mille tõttu A. väljaandmist taotletakse, põhineb muudel asjaoludel kui see tagakiusamine, ei piisa selle ohu kõrvaldamiseks.

61 Teiselt poolt on harta artikli 19 lõike 2 sõnastuse kohaselt täielikult keelatud isiku väljasaatmine riiki, kus teda tõsiselt ohustab surmanuhtlus, piinamine või muu ebainimlik või alandav kohtlemine või karistus (vt selle kohta 6. juuli 2023. aasta kohtuotsus Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (pagulane, kes on toime pannud raske kuriteo), C-663/21, EU:C:2023:540, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika).

62 Järelikult juhul, kui isik, kelle suhtes on esitatud väljaandmistaotlus, tugineb sellele, et esineb tõsine oht, et talle saab väljaandmise korral osaks ebainimlik või alandav kohtlemine, peab taotluse saanud liikmesriik enne võimalikku väljaandmist kontrollima, et väljaandmine ei kahjusta harta artikli 19 lõikes 2 nimetatud õigusi (6. septembri 2016. aasta kohtuotsus Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, punkt 60, ja 2. aprilli 2020. aasta kohtuotsus Ruska Federacija, C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, punkt 64).

63 Seda tehes ei või nimetatud liikmesriik harta artikli 4 kohaselt, mis keelab ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise, piirduda vaid väljaandmistaotluse esitanud kolmanda riigi avaldusega või selle arvessevõtmisega, et viimati nimetatud riik on heaks kiitnud rahvusvahelised lepingud, mis põhimõtteliselt tagavad põhiõiguste järgimise. Väljaandmistaotluse saanud liikmesriigi pädev asutus peab kontrollimisel tuginema objektiivsetele, usaldusväärsetele, täpsetele ja nõuetekohaselt ajakohastatud andmetele, mis võivad tuleneda muu hulgas niisuguste rahvusvaheliste kohtute nagu Euroopa Inimõiguste Kohus otsustest, väljaandmistaotluse esitanud kolmanda riigi kohtute otsustest ning Euroopa Nõukogu organite poolt või Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni süsteemis tehtud otsustest või koostatud aruannetest ja muudest dokumentidest (6. septembri 2016. aasta kohtuotsus Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, punktid 55–59, ning 2. aprilli 2020. aasta kohtuotsus Ruska Federacija, C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, punkt 65).

64 Direktiivi 2011/95 artikli 21 lõike 1 ning harta artikli 18 ja artikli 19 lõike 2 rikkumise ohu hindamisel on asjaolu, et teine liikmesriik on andnud väljanõutavale isikule direktiivide 2011/95 ja 2013/32 kohaselt pagulasseisundi, käsitatav eriti olulise asjaoluna, mida väljaandmistaotluse

saanud liikmesriigi pädev asutus peab arvesse võtma. Seega peab pagulasseisundi andmise otsus juhul, kui pagulasseisundit ei ole selle andnud liikmesriik tühistanud või ära võtnud, viima selleni, et see asutus keeldub nende sätete alusel väljaandmisest.

65 Euroopa ühine varjupaigasüsteem, mis hõlmab ühiseid kriteeriume nende isikute tuvastamiseks, kellel on tõeline vajadus rahvusvahelise kaitse järele, nagu on rõhutatud direktiivi 2011/95 põhjenduses 12, põhineb vastastikuse usalduse põhimõttel, mille kohaselt tuleb eeldada – välja arvatud juhul, kui esineb erandlikke asjaolusid –, et igas liikmesriigis toimub rahvusvahelise kaitse taotluste menetlemine kooskõlas liidu õiguse, sealhulgas harta, Genfi konventsiooni ja Roomas 4. novembril 1950 allkirjastatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni nõuetega (vt selle kohta 21. detsembri 2011. aasta kohtuotsus N. S. jt, C-411/10 ja C-493/10, EU:C:2011:865, punktid 78–80, ning 19. märtsi 2019. aasta kohtuotsus Ibrahim jt, C-297/17, C-318/17, C-319/17 ja C-438/17, EU:C:2019:219, punktid 84 ning 85).

66 Lisaks, nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 42, võib kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku pagulasseisundit tunnustanud liikmesriik vastavalt direktiivi 2011/95 artiklile 14 koostoimes direktiivi 2013/32 artiklitega 44 ja 45 pagulasseisundi tühistada või ära võtta eelkõige juhul, kui ilmneb, et pagulasena tunnustatud isik on direktiivi 2011/95 artikli 11 alusel selle staatuse kaotanud või et teda ei tunnustata või ei oleks pidanud pagulasena tunnustama viimati nimetatud direktiivi artikli 12 alusel. Sellega seoses on direktiivi 2013/32 artiklis 45 sätestatud rahvusvahelise kaitse äravõtmise menetluseeskirjad ja eelkõige tagatised, mis peavad asjaomasel isikul selles menetluses olema.

67 Nendest sätetest ja nendes ette nähtud menetlusest hoitaks aga kõrvale, kui taotluse saanud liikmesriik võiks kolmanda riigi kodaniku – kelle pagulasseisundit on teine liikmesriik nende direktiivide kohaselt tunnustanud – välja anda tema päritoluriigile, kusjuures selline väljaandmine tooks *de facto* kaasa selle seisundi lõppemise ja asjaomaselt isikult võetaks võimalus tegelikult kasutada talle harta artikliga 18 tagatud kaitset, direktiivi 2011/95 VII peatükis ette nähtud õigusi ja hüvesid ning direktiivi 2013/32 artiklis 45 sätestatud tagatisi.

68 Arvestades pagulasseisundi andmise otsuse tähtsust pagulasseisundi saaja päritoluriigi esitatud väljaandmistaotluse läbivaatamisel, tuleb asuda seisukohale – nagu rõhutas kohtujurist oma ettepaneku punktis 112 –, et ELL artikli 4 lõike 3 esimeses lõigus sätestatud lojaalse koostöö põhimõtte alusel, mille kohaselt abistavad liit ja liikmesriigid täielikus vastastikuses austuses üksteist aluslepingutest tulenevate ülesannete täitmisel (6. septembri 2016. aasta kohtuotsus Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, punkt 42) ning mida on konkreetselt väljendatud nii direktiivi 2011/95 artiklis 36 kui ka direktiivi 2013/32 artiklis 49, peab väljaandmistaotluse saanud liikmesriigi pädev asutus alustama võimalikult kiiresti teabevahetust selle teise liikmesriigi asutusega, kes on väljanõutavale isikule pagulasseisundi andnud. Selleks peab ta teavitama viimati nimetatud asutust selle isiku väljaandmise taotlusest, edastama talle oma arvamuse selle taotluse kohta ja paluma temalt mõistliku aja jooksul edastada nii tema valduses olev teave, mis viis selle seisundi andmiseni, kui ka tema otsus selle kohta, kas nimetatud isiku pagulasseisund tuleb tühistada või ära võtta või ei tule seda teha.

69 Ühelt poolt on selle teabevahetuse eesmärk anda taotluse saanud liikmesriigi pädevale asutusele võimalus alustada täielikult teavitatuna kontrolli, mida ta peab tegema harta artikli 18 ja artikli 19 lõike 2 alusel.

70 Teiselt poolt võimaldab teabevahetus teise liikmesriigi pädeval asutusel vajaduse korral direktiivi 2011/95 artikli 14 alusel pagulasseisund tühistada või see ära võtta, järgides täielikult direktiivi 2013/32 artiklis 45 sätestatud tagatisi.

71 Eeltoodut arvestades ei oleks väljaandmine liidu õigusega vastuolus vaid juhul, kui väljanõutavale isikule pagulasseisundi andnud liikmesriigi pädev asutus otsustab selle seisundi direktiivi 2011/95 artikli 14 alusel tühistada või selle ära võtta, ja tingimusel, et taotluse saanud liikmesriigi selles väljaandmisasjas pädev asutus jõuab järeldusele, et see isik ei ole või enam ei ole pagulane ja et ei ole mingit tõsist ohtu, et selle isiku väljaandmise korral taotluse esitanud kolmandale riigile võidakse sama isikut karistada surmanuhtlusega, teda piinata või talle võiks osaks saada muu ebainimlik või alandav karistus või kohtlemine.

72 Kõiki eeltoodud põhjusi arvestades tuleb esitatud küsimusele vastata, et direktiivi 2011/95 artikli 21 lõiget 1 koostoimes harta artikliga 18 ja artikli 19 lõikega 2 tuleb tõlgendada nii, et kui kolmanda riigi kodaniku suhtes, kes on saanud ühes liikmesriigis pagulasseisundi, on tema päritoluriik esitanud teises liikmesriigis, mille territooriumil see pagulane elab, väljaandmistaotluse, siis ei saa taotluse saanud liikmesriik anda väljaandmiseks luba, kui ta ei ole alustanud teabevahetust väljanõutavale isikule pagulasseisundi andnud asutusega ja kui see asutus ei ole seda seisundit ära võtnud.

Kohtukulud

73 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiivi 2011/95/EL, mis käsitleb nõudeid, millele kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad vastama, et kvalifitseeruda rahvusvahelise kaitse saajaks, ning nõudeid pagulaste või täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastavate isikute ühetaolisele seisundile ja antava kaitse sisule, artikli 21 lõiget 1 koostoimes Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 18 ja artikli 19 lõikega 2

tuleb tõlgendada nii, et

kui kolmanda riigi kodaniku suhtes, kes on saanud ühes liikmesriigis pagulasseisundi, on tema päritoluriik esitanud teises liikmesriigis, mille territooriumil see pagulane elab, väljaandmistaotluse, siis ei saa taotluse saanud liikmesriik anda väljaandmiseks luba, kui ta ei ole alustanud teabevahetust väljanõutavale isikule pagulasseisundi andnud asutusega ja kui see asutus ei ole seda seisundit ära võtnud.

Allkirjad